

Dit document is als volgt ingedeeld:

- Eerst is de nieuwe leennormenmethodiek uitgewerkt
- Daarna is een document met veel gestelde vragen en een toelichting opgenomen

1. Algemeen

- De Gedragscode Consumptief Krediet biedt de minimum uitgangspunten voor verantwoorde kredietverlening. Kredietaanbieders blijven zelf verantwoordelijk voor verantwoorde kredietverlening. Kredietaanbieders kunnen altijd een 'strenger' beleid voeren;
- Kredietaanbieders dienen naast de Gedragscode de relevante wet- en regelgeving in acht te nemen;
- Het beoordelen van de persoonlijke en financiële situatie van de klant om de leenruimte van de klant te bepalen kan op verschillende manieren: handmatig, geautomatiseerd of deels handmatig en deels geautomatiseerd. Ongeacht de keuze van de manier van beoordelen van de leenruimte, moeten altijd de onderstaande uitgangspunten in beschouwing worden genomen;
- De door de consument verstrekte gegevens dient te worden geverifieerd vanaf een kredietlimiet van € 1.000.
- In de (nabije) toekomst zullen er meerdere vormen van brondata beschikbaar komen om de leenruimte te beoordelen. Te denken valt aan de mogelijkheden die PSD2, UUV of andere vormen bieden. Indien deze nieuwe vormen van brondata voldoen aan de minimale uitgangspunten, kunnen ze gebruikt worden in de bepaling van de leenruimte;
- In de bijlage is een uitgebreide toelichting van de berekening van de basis- en leennorm en een toelichting van de verschillende inkomens- en lastencomponenten te vinden.
- Samen met het Nibud en AFM worden nog sluitende definities van de verschillende normgroepen afgestemd.

1.1. Evaluatie en aanpassing

De leennormen worden jaarlijks opnieuw vastgesteld op basis van de (minimum)voorbeeldbegrotingen van het Nibud die in de eerste helft van elk jaar worden gepubliceerd. De nieuwe methodiek van kredietwaardigheidstoetsing zal daarnaast periodiek geëvalueerd worden. De eerste evaluatie vindt eind 2021 plaats of eerder indien hier aanleiding voor is. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de verschillende elementen in de basisnorm en leennorm. De VFN en NVB zullen de bevindingen uit deze evaluatie delen met de AFM.

De volgende zaken moeten jaarlijks (opnieuw) vastgesteld worden waarbij de NVB, VFN, Nibud en AFM betrokken zijn:

- Basisnorm (minimum begrotingen, bedragen sociale participatie, lokale lasten, bijkomende kosten eigen woningbezit);
- Modaal inkomen
- Minimum inkomen t.b.v. berekening inkomensafhankelijke opslag;
- Surplus voor autokosten;
- De bruto-netto berekeningen aanpassen aan de wijzigingen in het fiscale en het sociale zekerheidsstelsel;
- Forfaitaire pensioenpremie (gewogen gemiddelde van grootste pensioenfondsen en hoogste pensioenpremie);
- Forfaitaire berekening netto hypotheeklasten (hypotheekrente en -aftrek, stelsel inkomstenbelasting)
- Formules voor berekening van de toeslagen;

2. Basisnorm en Leennorm

Bij het vaststellen van de normbedragen, surplus, toeslagen en inkomensafhankelijke opslag wordt uitgegaan van het 100% netto inkomen ongeacht of de aanbieder een afslag hanteert.

2.1. Basisnorm

De basisnorm bestaat uit de volgende componenten:

- De minimaal onvermijdbare uitgaven uit de minimum begrotingen van het Nibud exclusief huur/hypotheek uit de minimum-voorbeeldbegroting;
- De basisbedragen voor sociale participatie;
- Een bedrag voor lokale lasten;
- Bijkomende kosten van eigenwoningbezit;
- Een risico opslag voor Alleenstaanden en Alleenstaanden met kinderen;
- Een leefruimte opslag als extra buffer.

Er wordt een basisnorm Huur en een basisnorm Koop vastgesteld. De basisnormen per huishoudcategorie staan in onderstaande tabel.

Tabel 2.1 Basisnorm voor consumptief krediet per 1 april 2021 (bedragen 2020)

	Alleenstaand	Alleenstaand met kinderen	Paar	Paar met kinderen
Huurders	1.071	1.732	1.562	2.030
Eigenwoningbezitters	1.181	1.842	1.673	2.140

2.2. Leennorm

De nieuwe leennorm wordt als volgt opgesteld:

$$\text{Leennorm} = \text{basisnorm} + \text{opslagpercentage} * (\text{inkomen} - \text{minimuminkomen})$$

De inkomensafhankelijke opslag is gebaseerd op de voorbeeldbegrotingen voor hogere inkomens waarbij uit wordt gegaan van het inkomen inclusief toeslagen en vakantiegeld. De inkomensafhankelijke opslag wordt afgetopt op een inkomen van anderhalf keer modaal (incl. vakantiegeld). Het minimuminkomen bedraagt in 2020 € 1523,-.

In onderstaande tabel zijn de leennorm en inkomensafhankelijke opslag opgenomen.

Tabel 2.2 Maximale leennorm voor consumptief krediet per 1 april 2021 (bedragen 2020)

	Alleenstaand	Alleenstaand met kinderen	Paar	Paar met kinderen
Opslagpercentage	15,0%	12,5%	12,5%	10,0%
Minimuminkomen	1.523	1.523	1.523	1.523
<u>Leennorm huur</u>				
Modaal	1.181	1.896	1.661	2.149
Vanaf 1,5x modaal	1.287	1.973	1.742	2.207

<u>Leennorm koop</u> (eigenwoningbezit)				
Modaal	1.291	2.007	1.772	2.259
Vanaf 1,5x modaal	1.397	2.083	1.853	2.317

Surplus voor de eigen woning en de auto

Verder wordt invulling gegeven aan de extra kosten die consumenten hebben bij het bezit van een auto en eigen woning door een bijtelling op de leennorm. Bij autobezit gaat het om een extra bedrag. Bij private lease om een bijtelling op de auto-lease kosten.

Bij het vaststellen of het surplus bedrag voor autokosten moet worden meegenomen moet worden uitgegaan van de situatie na verstrekking van de lening.

De auto-leasekosten worden berekend als (CKI geregistreerd bedrag /0,65) – tabelbedrag.

Tabel 2.3 Surplus op leennorm per 1 april 2021 (bedragen 2020)

	Alleenstaand	Alleenstaand met kinderen	Paar	Paar met kinderen
<u>Surplus eigenwoningbezit</u>				
Tot modaal	60	60	60	60
1x tot 1,5x modaal	73	73	73	73
Vanaf 1,5x modaal	85	85	85	85
<u>Surplus autobezit</u>				
Tot modaal	178	173	144	99
1x tot 1,5x modaal	162	152	134	91
Vanaf 1,5x modaal	130	116	116	83
<u>Tabelbedrag private lease</u>				
Tot modaal	59	64	93	138
1x tot 1,5x modaal	75	85	103	146
Vanaf 1,5x modaal	107	121	121	154

Ter referentie voor tabel 2.3 zijn hieronder de feitelijke bedragen voor netto modale inkomens (netto inkomen exclusief toeslagen) te vinden.

Tabel 2.4 Netto maandinkomens zonder toeslagen per 1 april 2021 (bedragen 2020)

	Alleenstaand	Alleenstaand met kinderen	Paar	Paar met kinderen
Modaal	2151	2151	2151	2151
1,5x modaal	2822	2822	2822	2822

3. Vaststellen van Inkomen

Het inkomen dat gebruikt wordt voor de berekening van de Maximale Toegestane Maandlast voor Kredietverstrekking, wordt gebaseerd op het netto inkomen (inclusief vakantietoeslag) van de consument vermeerderd met enkele toeslagen, alimentatie en bepaalde vermogenscomponenten.

3.1. Bronnen van inkomen

Het inkomen van de consument kan komen van de volgende bronnen:

- Inkomen uit arbeid;
- Inkomen uit AOW, Pensioen;
- Inkomen uit arbeidsongeschiktheidsuitkeringen voor zover bestendig. Hierbij wordt verwezen naar het tabel onder 3.6 (IVA mag voor 100% worden meegenomen; WGA/WAO kan op basis van explain meegenomen worden. Inkomen uit ziektewetuitkering kan op basis van explain meegenomen worden);
- Inkomen uit Nabestaandenpensioen enkel voor partners die dit van pensioenfonds ontvangen;
- Inkomen uit ANW-uitkering (indien uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening);
- WW Plus, indien uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening;
- Overige overheidsuitkeringen waarbij uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening.
- Inkomen uit bonussen wordt niet meegenomen als inkomen, tenzij via een 'explain' kan worden aangetoond dat er sprake is van een structurele bonus. Een manier om een 'explain' in te vullen is door vast te stellen of er in de afgelopen 12 maanden een bonusbedrag is bijgeschreven. De maand waarin de bijgeschreven bonus het laagste is, is bepalend voor het meenemen van de bonus bij het inkomen. Indien in de afgelopen 12 maanden er een maand bijzit zonder bonus, dan kan er dus geen bonus worden meegenomen. Een ander manier om de bestendigheid van bonussen vast te stellen is om een werkgeversverklaring conform NHG beleid op te vragen van de klant die het bedrag van de bonussen over het afgelopen jaar vaststelt. Aanbieders kunnen bij deze werkwijze maximaal 75% van het bedrag voor prestatiegerichte bonussen van de laatste 12 maanden meenemen. Ter verheldering; conform NHG beleid mogen zowel onregelmatigheidstoelagen, provisies en overwerk worden meegenomen mits deze structureel worden verdiend.

3.2. Van bruto naar netto inkomen

Bij de vertaling van het bruto inkomen naar netto inkomen wordt rekening gehouden met de volgende Inkomenscomponenten:

- -/- premies zoals WGA, Whk, WGA-hiaat, etc. (een limitatieve opsomming wordt nader uitgewerkt)
- fiscale bijtelling auto (+ bij bruto, -/- bij netto). Hierbij dient rekening te worden gehouden dat deze bijtelling loon in natura betreft waarover inkomstenbelasting wordt betaald en waar mogelijk een eigen bijdrage voor geldt.
- + 13^e maand.
- + structurele onregelmatigheidstoelage/ploegendienst. Het structurele karakter van deze inkomenscomponent dient via een 'explain' te worden aangetoond.
- -/- pensioenpremie: aanbieders gaan generiek (voor alle klanten) uit van de werkelijke pensioenpremie o.b.v. de salarisspecificatie. Als de werkelijke pensioenpremie niet aanwezig is, moet de forfaitaire pensioenpremie gebruikt worden om klanten zelf de ruimte te geven om pensioen op te bouwen. De forfaitaire pensioenpremie is 8,55% * (bruto inkomen per jaar – franchise (€ 13.533,-)) (Nibud berekening). Indien de aanbieder voor alle klanten van een forfaitaire pensioenpremie wil uitgaan, dan zal de hoogst geldende pensioenpremie moeten worden genomen (11,75% - Pensioenfonds voor Zorg en Welzijn).

- Bij zelfstandigen mogen dezelfde toeslagen formules gebruikt worden als bij loondienst. Dat wil zeggen dat er eerst gecorrigeerd moet worden voor vakantiegeld en pensioenpremies alvorens de berekening van de overige toeslagen plaatsvindt. Daarna kan het vakantiegeld weer toegevoegd worden.
- Deze componenten zijn verwerkt in de bruto/netto tool.

3.3. Bruto loon, sociale verzekeringsloon en netto loon

- Voor het bepalen van het netto inkomen kan zowel het bruto loon als het sociale verzekeringsloon (SV loon) als startpunt genomen worden.
- Verstrekkers die het SV loon als startpunt wensen te gebruiken dienen ervoor te zorgen dat het loonbedrag voor de bepaling van het verantwoord kredietmaximum niet hoger is dan het loonbedrag die zou ontstaan wanneer het bruto loon als startpunt wordt genomen. De invulling hiervan moet verder uitgewerkt worden. De verschillende inkomenscomponenten zoals benoemd onder 3.2. moeten in acht worden genomen;
- Het SV loon is het loon waarover belastingen en sociale premies worden betaald. Het SV loon is het bruto loon plus vaste onderdelen van het loon: vakantiegeld, eindejaarsuitkering/dertiende maand, ploegentoeslag en bijtelling van een auto van de zaak tellen mee voor het sv-loon. Spaarloon en pensioenpremie tellen niet mee;
- Het SV loon kan van de loonstrook worden afgelezen of via het verzekeringsbericht van het UWV;
- In het SV loon wordt geen rekening gehouden met de eigen bijdrage van een leaseauto en eventuele vergoedingen. Deze zullen apart moeten worden uitgevraagd en in mindering worden gebracht op het netto salaris.
- Verstrekkers kunnen volstaan met het uitvragen van het SV loon mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
  - De verstrekker heeft een beleid en rekenmethodiek vastgelegd waardoor gewaarborgd is dat het gebruiken van het SV loon niet leidt tot een hoger loon dan uit gebruik van de salarisstrook zou volgen.
  - De verstrekker heeft deze methodiek adequaat getoetst door toetsing van salarisstroken met de SV loon rekenmethodiek. Verstrekker heeft deze toetsingsmethodiek (steekproefgrootte, duur) afgestemd met de toezichthouder. In een later stadium kunnen hier mogelijk branchebreed richtlijnen over worden vastgesteld.
  - Verstrekker toetst op regelmatige basis of haar rekenmethodiek nog valide is. Deze wijze van toetsing zal eveneens als hiervoor beschreven worden afgestemd.

Indien aan deze voorwaarden is voldaan kan de verstrekker afzien van het opvragen van salarisstroken.

3.4. Standaard salarisberekening

Bruto salaris loonstrook		
Fiscale bijtelling auto minus evt. eigen bijdrage	(+)	(+)
Evt. 13 ^e maand	(+)	
Evt. Eindejaarsuitkering	(+)	
Evt. Pensioenpremie	(-)	

SV-loon		
Loonheffing (over saldo a t/m e)	(-)	
Fiscale bijtelling auto minus evt. eigen bijdrage privé gebruik	(-)	

Netto loon		

Evt. eigen bijdrage leaseauto (-)

Basis netto loon voor VKM

Let op!: bij deze standaardberekening gaan we uit van het netto loon exclusief vakantietoeslag, omdat de vakantietoeslag meegenomen wordt door middel van een standaardformule of toeslagentabel.

3.5. Extra inkomen naast netto inkomen

Het netto inkomen mag worden vermeerderd met diverse toeslagen. Hierin is bepaald dat deze worden berekend aan de hand van een specifieke formule. Het gaat hier dan om de volgende toeslagen.

- Vakantietoeslag
- Zorgtoeslag
- Kindgebonden budget
- Kinderbijslag

De vakantietoeslag formule is generiek voor alle type inkomens en is als volgt: Vakantietoeslag = (inkomen / 0,95) * 0,05. Een aanvullende bepaling hierin is dat deze formule alleen mag worden toegepast op inkomenstypes die daadwerkelijk ook een vakantiegeld opbouw kent. De overige toeslagenformules zijn inkomenstype afhankelijk en zijn in 3 groepen verdeeld. Omdat ze gebaseerd zijn op huishouden niveau is er bij een combinatie van meerdere inkomenstype de stelregel dat de meest prudente formule wordt toegepast. Qua volgorde van meest prudent naar minst prudent betekend dit: uitkering, AOW en Overig.

Voor uitkeringsgerechtigden gelden de volgende formules voor de toeslagen:

Gezinssamenstelling	Zorgtoeslag	Kinderbijslag	Kindgebonden budget
Alleenstaand	104 - 0,26 * (inkomen - 1280) { minimaal 0 } {maximaal 104}	Geen	Geen
Alleenstaand met kinderen	104 - 0,26 * (inkomen - 1280) { minimaal 0 } {maximaal 104}	195	469 - 0,13 * (inkomen - 1280) { minimaal 0 } {maximaal 469}
Paar	200 - 0,26 * (inkomen - 1280) { minimaal 0 } {maximaal 200}	Geen	Geen
Paar met kinderen	200 - 0,26 * (inkomen - 1280) { minimaal 0 } {maximaal 200}	195	203 - 0,13 * (inkomen - 2027) { minimaal 0 } {maximaal 469}

Voor AOW gelden de volgende formules voor de toeslagen:

Gezinssamenstelling	Zorgtoeslag	Kinderbijslag	Kindgebonden budget
Alleenstaand	104 - 0,19 * (inkomen - 1630) { minimaal 0 } {maximaal 104}	Geen	Geen
Alleenstaand met kinderen	104 - 0,19 * (inkomen - 1630) { minimaal 0 } {maximaal 104}	195	469 - 0,13 * (inkomen - 1630) { minimaal 0 } {maximaal 469}
Paar	200 - 0,16 * (inkomen - 1690) { minimaal 0 } {maximaal 200}	Geen	Geen

Paar met kinderen	$200 - 0,16 * (\text{inkomen} - 1690) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	195	$203 - 0,13 * (\text{inkomen} - 2880) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 469 \}$
-------------------	--	-----	--

Voor alle overige type inkomstenbronnen gelden de volgende formules voor de toeslagen:

Gezinssamenstelling	Zorgtoeslag	Kinderbijslag	Kindgebonden budget
Alleenstaand	$104 - 0,24 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 104 \}$	Geen	Geen
Alleenstaand met kinderen	$104 - 0,24 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 104 \}$	195	$469 - 0,14 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 469 \}$
Paar	$200 - 0,25 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	Geen	Geen
Paar met kinderen	$200 - 0,25 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	195	$203 - 0,14 * (\text{inkomen} - 2320) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 203 \}$

Voor tweeverdieners (inkomen beide uit overige type inkomstenbronnen) mogen de volgende toeslagen gehanteerd worden:

Gezinssamenstelling	Zorgtoeslag	Kinderbijslag	Kindgebonden budget
Paar	$200 - 0,18 * (\text{inkomen} - 1620) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	Geen	Geen
Paar met kinderen	$200 - 0,18 * (\text{inkomen} - 1620) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	195	$203 - 0,11 * (\text{inkomen} - 2690) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 203 \}$

Het is de aanbieder toegestaan om ook de inkomensafhankelijke combinatiekorting toe te passen alleen wordt deze niet bepaald aan de hand van een door de VFN voorgeschreven formule. De inkomensafhankelijke combinatiekorting is van meer factoren afhankelijk dan het bruto inkomen en huishoudtype. Kredietaanbieders moeten vaststellen dat gedurende de looptijd van het krediet wordt voldaan aan alle voorwaarden om de inkomensafhankelijke combinatiekorting mee te mogen nemen bij het inkomen t.b.v. de inkomens- en lastentoetsing.

3.6. Bepaling van de bestendigheid van het inkomen

De bestendigheid van het inkomen wordt vastgesteld aan de hand van een loonstrook of rekeningoverzichten. Is het contract van meer tijdelijke aard dan worden meer eisen gesteld aan de vaststelling van de bestendigheid. Te denken valt aan: opvragen van meer loonstroken, meer rekeningoverzichten en/of aantonen van een arbeidscontract, of aan opvragen van een zgn. intentieverklaring.

De volgende tabel biedt uitgangspunten voor kredietverstrekkers om de bestendigheid van het inkomen van soorten arbeidscontracten te bepalen. Deze tabel kan echter niet iedere individuele klantsituatie ondervangen. Kredietverstrekkers dienen daarom ook te letten op hun eigen verantwoordelijkheid om te bepalen of het krediet past bij de inkomenssituatie van een klant.

Soort arbeidscontract/ inkomensbron	Omschrijving / aantonen bestendigheid	Budgettering
Onbepaalde tijd Fase C uitzendcontract	Eén loonstrook en bepalen dat er geen einddatum van het contract op staat of vaststellen bijschrijvingen salaris van afgelopen 12 maanden.	100%
Bepaalde tijd Fase B uitzendcontract	Eén loonstrook en vaststellen dat contract nog tenminste 6 maanden loopt. Dit kan worden vastgesteld aan de hand van einddatum contract op loonstrook of vaststellen bijschrijvingen salaris van afgelopen 12 maanden.	100%
	Loopt het arbeidscontract korter dan 6 maanden, dan kan met een intentieverklaring bestendigheid worden aangetoond.	100%
	Loopt het arbeidscontract korter dan 6 maanden én kan bestendigheid niet worden aangetoond met een intentieverklaring, dan dient een afslag te worden gehanteerd die recht doet aan de kans op een mogelijke inkomensterugval bij werkloosheid.	<100%
Uitzendkrachten fase A Nul-uren contract / Seizoensarbeid	Minimaal 12 maandloonstroken bij fase A uitzendovereenkomst of vaststellen van bijschrijvingen salaris over de afgelopen 12 maanden.	<100%
ZZP/eenmanszaak	Kredietverstrekkers kunnen zelf invulling aan geven aan de wijze waarop zij dit type inkomen op verantwoorde wijze meenemen.	100%

Arbeidsongeschiktheids-uitkering	Via een explain. Inkomen uit het IVA mag wel voor 100% worden meegenomen.	<100% (Met uitzondering van IVA)
---	--	-------------------------------------

3.7. Verificatie van het inkomen

Het inkomen (vanuit arbeid) wordt aan de hand van een loonstrook vastgesteld of aan de hand van het SV loon via UWV. Andere inkomstenbronnen kunnen ook op andere wijzen worden vastgesteld. Uitkeringen kunnen worden vastgesteld aan de hand van uitkeringsspecificaties. Overheidstoelagen worden vastgesteld via Nibud formules.

In het geval van geautomatiseerde vaststelling van het inkomen en de bestendigheid hiervan, kan een modelmatige benadering van de bijschrijvingen op de betaalrekening gelden. Bij een modelmatige benadering van de bijschrijvingen dient de bewaarplicht die voortkomt uit art. 33 Bgfo in acht te worden genomen waarbij het herleidbaar moet zijn hoe het inkomen is vastgesteld.

4. Vaststellen van Lasten

De volgende lasten componenten maken **geen** onderdeel uit van de voorbeeldbegroting en dienen **apart** te worden vastgesteld en meegenomen te worden bij de bepaling van de totale lasten van een kredietaanvrager. Het gaat hierbij om structurele lasten. Zie punt 4.d.

4.1. Woonlasten

Woonlasten worden vastgesteld op basis van de werkelijke kosten, deze mogen forfaitair worden gecorrigeerd voor de hypotheekrenteaf trek.

Vanaf een hypothecaire bruto maandlast van €350 mag de volgende aftrek in mindering worden gebracht:

- 10% van de bruto maandlast bij inkomens tot 1,5 * modaal
- 15% van de bruto maandlast bij inkomens vanaf 1,5 * modaal

waarbij deze forfaitair gecorrigeerde woonlast ten minste €350 per maand dient te bedragen. Bij een bruto woonlast tot en met €350 wordt de werkelijke bruto last als woonlast gehanteerd ('bruto = netto'). Een aanbieder mag er ook voor kiezen om uit te gaan van de werkelijke hypotheekrenteaf trek, waarbij de grens van €350 zoals hierboven toegelicht, in acht genomen wordt.

4.1.1. Inwonende klanten

Bij het vaststellen van woonlasten van inwonende klanten, dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat de klant gedurende de looptijd niet langer inwonend zal zijn. De woonlasten voor een inwonende klant worden vastgesteld door 30% van het netto inkomen als woonlast mee te nemen met een maximum van €750.

In die gevallen waar het aannemelijk is dat de inwonende situatie bestendig is gedurende de looptijd van het krediet én de klant een leeftijd van 30 jaar heeft bereikt, dan zijn er twee opties voor vaststelling van de woonlasten waarbij geldt dat de strengste optie wordt meegenomen middels een explain:

- Eventueel opgegeven lasten (zoals kostgeld, kamerhuur); of
- 150% van de norm woonlast van het Nibud.

4.1.2. VVE (Vereniging van Eigenaren)

Deze woonlasten worden voldoende gedekt in de basisnorm voor huiseigenaren.

4.2. Autolasten

Verstrekkers dienen autokosten die voortkomen uit een private lease en/of privé gebruik van een zakelijke lease overeenkomst mee te nemen ten behoeve van de krediettoets.

Daarnaast dienen verstrekkers aan klanten te vragen of zij een auto bezitten. Als klanten aangeven dat zij een auto bezitten waarbij geen sprake is van een private lease auto of privé gebruik van een zakelijke lease auto, dan nemen verstrekkers eenmaal het surplusbedrag voor auto mee als kosten wat duidt op de kosten die ontstaan voor het eigen bezit van een auto. Als klanten aangeven dat zij een auto bezitten waarbij sprake is van een private en/of privé gebruik van een zakelijke lease auto, dan hoeft de verstrekker geen surplusbedrag te berekenen.

Zie tabel 2.3 op pagina 4 voor het surplusbedrag voor een auto.

In de gedragscode wordt daarnaast op diverse manieren omgegaan met de lasten die samenhangen met het hebben van een auto:

Leaseauto via werkgever	Fiscale bijtelling en eigen bijdrage worden meegenomen bij bepaling van het inkomen (zie 3.4)
Leaseauto via private lease (Operational Auto lease) met registratie CKI	Uit het BKR wordt het werkelijk maandbedrag (= contractbedrag / aantal maanden looptijd) meegenomen zoals omschreven onder 4.4.1.
Leaseauto via private lease (Operational Auto lease) zonder registratie CKI	Als de klant aangeeft dat hij een private leaseauto bezit en deze is niet geregistreerd bij het BKR dan wordt doorgevraagd naar een private lease overeenkomst, of het surplus voor eigen auto meegenomen. Zie tabel 2.3 op pagina 4.
Privébezit auto	Indien er geen leaseauto via de werkgever of een private leaseauto is, wordt voor de privéauto een surplus bovenop de leennorm genomen. Zie tabel 2.3 op pagina 4.

4.3. Kind en alimentatie gebonden lasten

4.3.1. Kinderopvangkosten

Kinderopvangkosten worden niet specifiek gebudgetteerd in de minimum- en voorbeeldbegrotingen van het Nibud. In de nieuwe leennorm methodiek worden kinderopvangkosten op de volgende wijze gebudgetteerd:

1. Kinderen die naar de (dag)opvang gaan zijn jonger dan kinderen in de voorbeeldbegroting die als basis dient voor de basisnorm (twee kinderen van 6 en 14 jaar). Met dit gegeven moet rekening worden gehouden in de leennorm methodiek. 'Oudere' kinderen brengen namelijk hogere kosten met zich mee dan jongere kinderen. Voor de kinderopvangkosten is er een vergelijking gemaakt tussen de gehanteerde voorbeeldbegroting in de basisnorm en een voorbeeldbegroting die uit gaat van kinderen in de leeftijd van 3 en 5 jaar. Hieruit blijkt dat voor een paar met kinderen in de leeftijd van 3 en 5 jaar, de maandelijkse kosten 212

euro lager uitvallen. Voor een alleenstaande met kinderen vallen de kosten 200 euro lager uit. Deze bedragen kunnen dus 'ingezet' worden ter (gedeeltelijke) financiering van opvangkosten.

2. Het saldo bedrag aan netto kinderopvangkosten, na verrekening van 212 euro /200 euro, komt als surplus bedrag bovenop de leennorm en telt dus mee in de inkomens- en lastentoetsing.

In formule:

Bruto kinderopvangkosten	
kinderopvangtoeslag	(-)
212 euro / 200 euro	(-)

Surplus kinderopvangkosten ¹	

De bruto kinderopvangkosten en kinderopvangtoeslagen worden uitgevraagd bij de klant en geverifieerd op het bankafschrift of via een uitdraai van de kinderopvang.

4.3.2. Kinderalimentatie

Indien er sprake is van kinderalimentatie, dan dient deze als werkelijk last te worden meegenomen in de inkomens- en lastentoetsing.

4.3.3. Partneralimentatie

Indien er sprake is van partneralimentatie dan dient deze als werkelijke last te worden meegenomen. Eventuele fiscale aftrekbaarheid mag op de bruto lasten in mindering worden gebracht waarbij rekening wordt gehouden met een aftrek van in principe maximaal 37,05%. Deze aftrekbaarheid wordt in 2023 namelijk afgebouwd naar 37,05% en consumptieve kredieten hebben over het algemeen een langere looptijd.

4.4. Overige Lasten

4.4.1. Auto-Leasekosten

Als er sprake is van private lease dan dienen aanbieders de werkelijke lasten mee te nemen als deze geregistreerd staan in het BKR. Aanbieders kunnen dit doen door het geregistreerde bedrag voor private lease bij het CKI, wat 65% (financieringslast) betreft van de totale last, te vermeerderen naar 100%. Vervolgens kunnen de onderstaande bedragen bij de desbetreffende klantcategorieën in mindering worden gebracht. Deze tabelbedragen zijn de kosten voor vervoer in de leennormen. Zie hiervoor tabel 2.3 op pagina 4.

Als verstrekkers geen private lease overeenkomst zien in het BKR en/of privé gebruik voor een zakelijke lease via de loonstrook, dan wordt doorgevraagd naar de private lease overeenkomst of (eenmaal) het surplus voor auto meegenomen. Zie hiervoor tabel 2.3 op pagina 4.

4.4.2. Duo-lening

Bij het vaststellen van de lasten dient er gekeken te worden of er sprake is van een structurele DUO-lening. Zo ja, dan dienen de werkelijke lasten meegenomen te worden. Structureel betekent dat aannemelijk is dat deze lasten langer dan 6 maanden zullen voortduren. Indien er sprake is van een door de klant opgegeven lening die nog niet wordt betaald, dan dient 0,45% of 0,75% (als de lening

---

¹ Bij een negatief bedrag vindt er geen correctie plaats op de leennorm.

onder het oude leenstelsel valt van voor 1 juli 2015), van de hoofdsom als last te worden meegenomen².

Rekenvoorbeeld:

Een studieschuld van 10.000 euro uit 2019. Het maandbedrag is 100 euro.

Bij maandelijkse aflossing: Er dient € 100 als last gehanteerd te worden.

Als er niet wordt afgelost: € 45 (0,45% van 10.000 euro).

4.4.3. Onderhandse lening

Als blijkt dat sprake is van een structurele onderhandse lening, dan dienen de lasten als werkelijke

Type krediet	Werkwijze
AK-Aflopend Krediet	Werkelijke lasten voor zowel korte als langere looptijden
RK-Doorlopend Krediet	Minimaal 2%
SR-Schuldregeling	Werkelijke last meenemen
OA-Operational Autolease	CKI geregistreerde last meenemen (65%)
RO-Overige Financiële Verplichting	Werkelijke last meenemen
HY-Hypothecair Krediet	Geen kostenbepaling deze zijn onderdeel van de woonlasten
RN-Restschuld Hypothecair Krediet met NHG	Werkelijke last
RH-Restschuld Hypothecair Krediet zonder NHG	Werkelijke last
HO-Hypothecair Krediet Overige Onroerend Goed	Werkelijke last
ZK-Zakelijk Krediet	Geen kostenbepaling deze is verrekend bij het bepalen van het inkomen van zakelijke klant *Wanneer de klant niet meer zelfstandig is de werkelijke last meenemen
ZO-Overige Financiële Verplichting	Geen kostenbepaling deze is verrekend bij het bepalen van het inkomen van zakelijke klant

last te worden meegenomen. Structureel betekent dat aannemelijk is dat deze lasten langer dan 6 maanden zullen voortduren.

4.4.4. Extra lasten (Restvraag)

De NVB en VFN gaan met AFM in gesprek over de invulling van een restvraag die aanbieders stellen met als doel om structurele hogere lasten van de klant in kaart te brengen t.b.v. het vaststellen van de kredietwaardigheidstoetsing.

4.5 Verificatie van de lasten

De lasten die worden uitgevraagd worden geverifieerd vanaf kredietlimieten van € 1.000. Deze verificatie dient te worden gebaseerd op bescheiden en/of informatie die op een voldoende objectieve wijze door de consument kenbaar gemaakte financiële situatie bevestigen

4.6 BKR geregistreerde leningen

In onderstaande tabel staan de verschillende krediet types zoals geregistreerd bij het BKR. Hierin zijn tevens de nieuwe krediettypes meegenomen zoals deze per 1 februari 2020 in het CKI zijn geïntroduceerd.

² Momenteel loopt er een onderzoek door het Nibud op verzoek van Ministerie van BZK of deze percentages aangepast kunnen worden i.v.m. gedaalde rentepercentages op DUO schulden. Mocht dit resulteren in aangepaste percentages, dan worden deze aangepaste percentages gehanteerd in de CK-gedragscode.

5. Slotbepalingen

Hoogte van de maandtermijn

Voor nieuw af te sluiten Doorlopende Kredieten geldt dat de maandlast die wordt gehanteerd om de maximale kredietruimte van de consument te bepalen minimaal op 2% wordt gesteld. De kredietaanbieder kan doorlopende kredieten aanbieden die een maandelijkse termijn kennen die lager ligt dan 2%. Bij het bepalen van het maximaal af te sluiten krediet dient de kredietaanbieder voor doorlopende kredieten echter uit te gaan van een maandelijkse termijn van minimaal 2% van de kredietsom. In de bovengenoemde situaties mag de werkelijke last niet hoger zijn dan de berekende aflossingscapaciteit conform de leennormenmethodiek. Ook voor Doorlopende Kredieten en Roodstanden op betaalrekeningen, die beschikbaar blijven voor de consument na het afsluiten van een nieuw Consumptief Krediet, wordt een maandlast gehanteerd die minimaal 2% van de kredietsom bedraagt. De maximale kredietruimte voor een Doorlopend Krediet wordt bepaald door de aflossingscapaciteit te vermenigvuldigen met factor 50.

Voor nieuw af te sluiten Aflopende Kredieten kan de aanbieder bij het bepalen van de maximaal te verstrekken kredietsom uitgaan van een fictieve maandlast van 2% van de kredietsom. De kredietaanbieder kan ook uitgaan van de werkelijke maandlasten van het nieuw af te sluiten Aflopende Krediet. In beide situaties mag de werkelijke last niet hoger zijn dan de berekende aflossingscapaciteit conform de leennormenmethodiek. Indien een klant weloverwogen een keuze wil maken om een kortere looptijd te kiezen en daarmee een hogere werkelijke last aan te gaan dan de aflossingscapaciteit aangeeft, dan dient de aanbieder hiervoor aanvullende maatregelen te treffen. De aanbieder dient in ieder geval de klant erop te wijzen dat een hogere maandlast wordt aangegaan dan de maandlast die volgt uit de leennormenmethodiek. Daarnaast dienen aanbieders in hun beheerprocessen het voor deze klanten altijd mogelijk te maken om naar een langere looptijd met lagere maandlasten te gaan zoals berekend via de leennormenmethodiek waarbij het bestedingsdoel in acht wordt genomen.

Daar waar de aanbieder de werkelijke maandlasten van een nieuw af te sluiten Aflopend Krediet wenst te hanteren bij het bepalen van het maximaal te verstrekken krediet gelden twee aanvullende bepalingen. De te hanteren maandlast mag niet lager zijn dan 2% van de slottermijn, en de te hanteren maandlast mag niet lager zijn dan de werkelijke last van een vergelijkbaar Aflopend Krediet met een looptijd van 96 maanden.

FAQ en toelichting Leennormen – 05-02-2021

In dit document zijn enkele vragen over de leennormenmethodiek verder uitgewerkt ter verduidelijking. Er zal maandelijks, indien daar aanleiding voor is, een update plaatsvinden middels de maandelijksse ledencirculaire.

In de bijlage bij deze Lcir zijn voorbeeldberekeningen opgenomen. De voorbeeldberekeningen zijn een extra dienstverlening. Let op, de tekst in de Lcir en de FAQ/toelichting zijn leidend.

1. Algemeen

1.1 algemeen

Hoe om te gaan met leningen die door de nieuwe leennorm locked-up zijn?

In eerste instantie hoeven leningen die door de nieuwe leennorm als locked up gezien worden niet zo behandeld te worden, er is dus geen grootschalige herziening van de bestaande portefeuille noodzakelijk. Indien klanten op basis van life event triggers wel mogelijk locked up kunnen zijn, wordt bij de actualisatie van het doorlopend krediet wel gerekend met de nieuwe leennormen.

Hoe moet worden omgegaan met de mogelijkheid voor een vereenvoudigde uitvraag voor het verstrekken van kleinere kredieten onder de €1000,-?

Verstrekkers kunnen ervoor kiezen om bepaalde zaken niet uit te vragen, indien zij dit doen is de Verstrekker verplicht om de niet uitgevraagde kostenpost wel op een dusdanig prudente wijze mee te nemen dat het niet uitvragen niet kan leiden tot een hogere VKM dan indien deze kostenpost wel uitgevraagd zou worden. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan de mogelijkheid om standaard uit te gaan van een koophuis en dat bedrag mee te nemen in de norm zonder deze uit te vragen. Dit geldt ook voor kredieten boven de €1000,-.

Hoe moet worden omgegaan met de 96 maanden termijn?

Bij een nieuw af te sluiten Aflopend Krediet kan de kredietaanbieder bij het bepalen van het maximaal te verstrekken krediet uitgaan van de daadwerkelijke maandelijksse lasten van het betreffende krediet. Hierbij gelden echter twee aanvullende ondergrenzen. De te hanteren maandlast is niet lager dan de werkelijke last van een vergelijkbaar Aflopend Krediet met een looptijd van 96 maanden. Daarnaast is de te hanteren maandlast niet lager dan 2% van de slottermijn.

Wanneer valt een persoon onder welk gezinstype?

Bij het 'hebben' van kinderen is leeftijd bepalend. Kinderen die behoren tot het huishouden tot 18 jaar worden meegenomen als gezinstype met kinderen.

Hoe om te gaan met offertes die in maart worden afgegeven maar een geldigheidsduur hebben tot april?

De geldigheidsduur van offertes blijft gehandhaafd. Offertes die in april geaccordeerd worden maar in maart zijn verstrekt vallen onder de leennormenmethodiek die in maart gold. Hierbij geldt een maand overgangstermijn.

Worden parameters in de methodiek aangepast voor 2021?

Nee, de cijfers zoals die in de Lcir staan zijn vooralsnog leidend voor 2021.

6. Basisnorm en Leennorm

De algemene opmerking aan het begin van hoofdstuk 2 wil dus zeggen dat bij een afslag op het inkomen de volgende formule gehanteerd kan worden: netto-inkomen x (100% van het inkomen – afslagpercentage) + toeslagen op basis van 100% van het inkomen.

2.2 Leennorm

In de zin: 'de inkomensafhankelijke opslag wordt afgetopt op een inkomen van 1,5x modaal (incl. toeslagen en vakantiegeld)'. In deze zin was toeslagen per abuis weggevallen.

Tabel 2.2: De lijn die de corresponderende leennorm bij modaal weergeeft voor zowel leennorm huur als koop is daar ingekomen om de vergelijking te kunnen maken.. Deze lijn heeft op zichzelf geen betekenis. De leennorm is afgetopt op 1,5x modaal.

Komen de in de ledencirculaire aangegeven surplus bovenop de max leennorm?

Ja, de surplus bedragen zijn bedragen voor specifieke kostenposten die bovenop de max leennorm berekend moeten worden. Dat wil zeggen dat de kosten voor surplus als uitgave gezien kunnen worden.

Wat moet het minimuminkomen zijn bij een gezamenlijk huishouden?

Het minimuminkomen zoals weergegeven is ook het minimuminkomen dat moet worden meegenomen bij een gezamenlijk huishouden.

7. Vaststellen van Inkomen

3.1 Bronnen van inkomen

Hoe om te gaan met inkomensbronnen die niet gespecificeerd zijn in de ledencirculaires?

Verstrekker dient overige inkomensbronnen zelf te beoordelen op basis van bestendigheid. Alle inkomstencomponenten die nog zouden passen binnen de regels van de methodiek moeten ten alle tijden voldoende bestendig zijn.

Mag een onkostenvergoeding (bijvoorbeeld reiskostenvergoeding) worden meegenomen?

Onkostenvergoedingen mogen niet worden meegenomen als inkomen.

Onder welke voorwaarden (bedrag en bewijslast) mogen toeslagen (zoals ploegentoeslag, onregelmatigheidstoeslag, persoonlijke toeslag, gevarentoeslag, weekendtoeslag etc.), overwerk en provisie worden meegenomen?

Indien de bestendigheid structureel kan worden aangetoond via een 'explain' . Hoe zo'n 'explain' moet worden ingevuld is niet nader uitgewerkt.

3.2 Standaard salarisberekening

Hoe moet worden omgegaan met pensioenen kan dus als volgt worden samengevat:

Geen pensioenopbouw (via werkgever): keuze:

8,55% of uitzoeken of de pensioenopbouw buiten werkgever om plaatsvindt in dat geval het werkelijke bedrag meenemen.

Premievrij pensioen: Geen pensioenpremie

Premie via werkgever: werkelijke last

Onbekend (niet uitgevraagd): 11,75%

In onderstaande tabel zijn de percentages weergegeven die corresponderen op 8,55% en 11,75% bij het bruto inkomen, gebaseerd op het netto-inkomen:

Inkomensbasis	Pensioenopbouw	Geen pensioenopbouw	Onbekend
Bruto inkomen	Werkelijke last	8,55%	11,75%
Netto inkomen	Werkelijke last	5,7%	7,9%

nb: Deze methode geldt ook bij uitkeringen. Bovendien moet door verstrekker worden vastgesteld welke situatie van toepassing is voor de klant, tenzij wordt uitgegaan van 11,75%.

Pensioen bij zelfstandigen: Ook bij zelfstandigen dient een reservering voor vakantiegeld en pensioenpremie gecorrigeerd te worden in de bruto-netto berekening

Hoe wordt het franchise bedrag bepaald?

Het franchisebedrag is aangeleverd door het Nibud en is een vast bedrag van gemiddeld €13.533. Deze kan jaarlijks wijzigen.

7.1. Bepaling van de bestendigheid van het inkomen

Welke explain is voldoende om een WGA/WAO uitkering mee te nemen?

Het is aan de verstrekker hier invulling aan te geven.

Voor de duidelijkheid heeft de werkgroep de toeslagen formules gedestilleerd uit het Nibud Document, deze tekst is hieronder opgenomen:

Het netto inkomen mag worden vermeerderd met diverse toeslagen. Hierin is bepaald dat deze worden berekend aan de hand van een specifieke formule. Het gaat hier dan om de volgende toeslagen.

- Vakantietoeslag
- Zorgtoeslag
- Kindgebonden budget
- Kinderbijslag

De vakantietoeslag formule is generiek voor alle type inkomens waarover vakantiegeld wordt opgebouwd en is als volgt: $\text{Vakantietoeslag} = (\text{inkomen} / 0,95) * 0,05$. Een aanvullende bepaling hierin is dat deze formule alleen mag worden toegepast op inkomenstypes die daadwerkelijk ook een vakantiegeld opbouw kent.

De overige toeslagenformules zijn inkomenstype afhankelijk en zijn in 3 groepen verdeeld, deze zijn gebaseerd op het kostwinnersmodel. Omdat ze gebaseerd zijn op huishouden niveau is er bij een combinatie van meerdere inkomenstype de stelregel dat de meest prudente formule wordt toegepast. Qua volgorde van meest prudent naar minst prudent betekend dit: uitkering, AOW en Overig.

Voor uitkeringsgerechtigden gelden de volgende formules voor de toeslagen:

Gezinssamenstelling	Zorgtoeslag	Kinderbijslag	Kindgebonden budget
Alleenstaand	$104 - 0,26 * (\text{inkomen} - 1280) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 104 \}$	Geen	Geen
Alleenstaand met kinderen	$104 - 0,26 * (\text{inkomen} - 1280) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 104 \}$	195	$469 - 0,13 * (\text{inkomen} - 1280) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 469 \}$
Paar	$200 - 0,26 * (\text{inkomen} - 1280) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	Geen	Geen
Paar met kinderen	$200 - 0,26 * (\text{inkomen} - 1280) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	195	$203 - 0,13 * (\text{inkomen} - 2027) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 203 \}$

Voor AOW gelden de volgende formules voor de toeslagen:

Gezinssamenstelling	Zorgtoeslag	Kinderbijslag	Kindgebonden budget
Alleenstaand	$104 - 0,19 * (\text{inkomen} - 1630) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 104 \}$	Geen	Geen
Alleenstaand met kinderen	$104 - 0,19 * (\text{inkomen} - 1630) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 104 \}$	195	$469 - 0,13 * (\text{inkomen} - 1630) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 469 \}$
Paar	$200 - 0,16 * (\text{inkomen} - 1690) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	Geen	Geen
Paar met kinderen	$200 - 0,16 * (\text{inkomen} - 1690) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	195	$203 - 0,13 * (\text{inkomen} - 2880) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 203 \}$

Voor alle overige type inkomstenbronnen gelden de volgende formules voor de toeslagen:

Gezinssamenstelling	Zorgtoeslag	Kinderbijslag	Kindgebonden budget
Alleenstaand	$104 - 0,24 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 104 \}$	Geen	Geen
Alleenstaand met kinderen	$104 - 0,24 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 104 \}$	195	$469 - 0,14 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 469 \}$
Paar	$200 - 0,25 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	Geen	Geen
Paar met kinderen	$200 - 0,25 * (\text{inkomen} - 1560) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 200 \}$	195	$203 - 0,14 * (\text{inkomen} - 2320) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 203 \}$

Het is de verstrekker toegestaan om ook de inkomensafhankelijke combinatiekorting toe te passen alleen wordt deze niet bepaald aan de hand van een door de VFN voorgeschreven formule. De inkomensafhankelijke combinatiekorting is van meer factoren afhankelijk dan het bruto inkomen en huishoudtype. Verstrekkers moeten vaststellen dat gedurende de looptijd van het krediet wordt voldaan aan alle voorwaarden om de inkomensafhankelijke combinatiekorting mee te mogen nemen bij het inkomen t.b.v. de inkomens- en lastentoetsing.

8. Vaststellen van Lasten

8.1. Woonlasten:

Ter verduidelijking: Indien er sprake is van huur mag een eventuele huurtoeslag in mindering worden gebracht mits deze aangetoond kan worden, servicekosten dienen bij een huurcontract meegenomen te worden als last.

4.1.2 Inwonende klanten

De norm woonlast bedraagt €233,-

4.2.2 Autolasten

Hoe moet worden omgegaan met een zakelijke lease auto die niet privé gereden wordt waarbij consument wel een privé auto bezit?

In dit geval moet het surplus voor een privé auto worden meegenomen in de berekening. Als er ook nog sprake is van een eigen bijdrage voor de zakelijke lease auto moet deze ook worden meegenomen.

Wat als aanvrager geen auto heeft maar partner wel en lening wordt gezamenlijk aangevraagd?

In dit geval moet het surplus of de kosten voor lease worden meegenomen van de auto van de partner.

Hoe moeten de lasten van private lease berekend worden?

De in het BKR weergegeven lasten bedragen 65%, dit moet worden omgerekend naar 100%. Van deze 100% mogen de in de leennormenmethodiek aangegeven tabelbedragen worden afgetrokken.

Mag in het geval van meerdere private lease contracten het tabelbedrag meerdere keren in mindering worden gebracht op de private lease overeenkomst?

Ja

Hoe moet worden omgegaan met klanten die meerdere auto's hebben?

Indien er sprake is van private lease die niet geregistreerd is bij BKR of er is sprake van een privé auto EN er is geen sprake van privé gebruik van een zakelijke leaseauto of geregistreerde private lease, dan wordt er maximaal één keer het surplus voor autokosten meegenomen.

Als de klant aangeeft dat hij een private leaseauto bezit en deze is niet geregistreerd bij het BKR dan wordt doorgevraagd naar een private lease overeenkomst, of het surplus voor eigen auto meegenomen.

Voor deze en overige gevallen zijn in onderstaande tabel alle mogelijke situaties samengevat ter verheldering:

ID	Invoer				Uitkomst		
	Prive lease BKR geregistreerd	Prive lease niet BKR geregistreerd	Prive gebruik zakelijke lease	Prive auto	Surplus toepassen?	Meenemen BKR OA lasten (nieuwe berekening) in totale lasten lopende leningen	Bijstelling corrigeren inkomen
1	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
2	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
3	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
4	Ja	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
5	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee
6	Ja	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
7	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee
8	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
9	Nee	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja
10	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja
11	Nee	Ja	Nee	Ja	Ja*	Nee	Nee
12	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja
13	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja*	Nee	Nee
14	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja
15	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
16	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee

*) In de situaties met ID 11 & 13 zou geen surplus toegepast hoeven worden als men uitgaat van de werkelijke lasten bij prive lease niet BKR geregistreerd.

Hoe om te gaan met situatie na/voor denk aan contract afsluiten voor auto?

Bij het vaststellen of het surplus bedrag voor autokosten moet worden uitgegaan van de situatie na verstrekking van de lening. Dat heeft de volgende drie consequenties:

- Als het leendoel auto is en de consument heeft nog geen auto dient het surplus meegenomen te worden.
- Bij het verstrekken van een private lease hoeft het surplus van een privé auto niet meegenomen te worden als de werkelijke last wordt meegenomen
- Bij het bepalen van de financieringsruimte door een privatelease verstrekker mag het tabelbedrag in mindering worden gebracht op het totale bedrag van de overeenkomst.